

Programozási nyelvek I. 2. gyakorlat

Balogh Ádám
bas@elte.hu

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar

Segítség az 1. feladathoz (1)

- Pozitív egészek típusa: `Positive`
- Karakterlanc változók deklarálása:
`Név : String ( Eleje .. Vége );`
- Kiírás soremelés nélkül: `Text_IO.Put`
- Beolvasás billentyűzetről:
`Text_IO.Get_Line (Karakterlanc,
Hossz)`
- Karakterlanc részlánca:
`Karakterlanc ( Eleje .. Vége )`

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

5

Segítség az 1. feladathoz (2)

- Karakterlanc konvertálása pozitív egészre:
`Positive'Value ( Karakterlanc )`
- Elágazás diszkrét kifejezés értéke alapján:

```
case Kifejezés is
  when Értékhalmaz =>
    Legalább egy utasítás
  when Értékhalmaz =>
    Legalább egy utasítás
  ...
end case;
```

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

6

Segítség az 1. feladathoz (3)

- Értékhalmozok: *Érték*, *Érték* .. *Érték*,
*Érték*halmoz | *Érték*halmoz és *others*
- Az egyes ágak értékhalmozainak
diszjunktaknak kell lenni
- Az összes ág értékhalmozai uniójának le kell
fednie a kifejezés típusának
típusértékhalmozát
- Az *others* csak a végén szerepelhet, és
lefedi a maradék ágakat

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

7

1. feladat

Írj Ada programot, ami egy adott sorszámú
napról megmondja, hogy az a hét első,
utolsó vagy középső munkanapja, egyéb
hétköznapi vagy hétvége. Ha a nap
sorszáma nagyobb, mint 7, a program adjon
hibaüzenetet. Használd a *case* utasítást! A
program neve legyen *Naptar*!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

8

Segítség az 2. feladathoz (1)

- Függvény definiálása:

```
function Név ( Paraméterek ) return Típus is
  Változódeklarációk
begin
  Utasítások
end Név;
```
- Paraméterek alakja:
Név, *Név*, ... : *Típus*; *Név*, *Név*, ... : *Típus*; ...
- Külön fordítási egységben: *név.adb*
- Paraméterek értéke nem változtatható
- Érték visszaadása: *return Kifejezés*

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

11

Segítség a 2. feladathoz (2)

- Függvény használata a főprogramban: mint egy csomagot: `with Név`, de nem kell (és nem is szabad) utána `use Név`!
- Függvény meghívása: tetszőleges (függvény visszatérési típusának megfelelő kifejezés helyén): `Név ( Paraméterek )`
- Paraméterek itt: `Kifejezés`, `Kifejezés`, ..., amiknek típusa meg kell, hogy feleljen a függvény definíciójában meghatározottnak

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

12

2. feladat

Módosítsuk a (javított) lineáris keresést úgy, hogy a találatot egy adott pozíción a `Talalt` függvény jelezze egy logikai típusú érték visszaadásával, melynek három paramétere a szöveg, amelyben keresünk, a karakter, amit keresünk és a pozíció, amelyik után az egyezést szeretnénk vizsgálni. A program neve legyen `Lin_Ker3`!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

13

Segítség a 3. feladathoz

- Függvények be is ágyazhatók egy másik fordítási egységbe (pl. főprogramba):

```
procedure Fő is
  Függvénydefiníciók
  Változódeklarációk
begin
  Utasítások
end Fő;
```

- Ilyenkor nem szerepel a `with` utasításnál!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

16

3. feladat

Ágyazzuk be a `Talalt` függvényt a főprogramba! Az új program neve legyen `Lin_Ker4`!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

17

Segítség a 4. feladathoz

- Egy változó deklarációja az adott blokkban, és annak a deklarációt követő alblokkjaiban látható
- Adott blokkra nézve globális változó: a blokkot tartalmazó blokkok valamelyikében van deklarálva
- Függvénydefiníciók és változódeklarációk keverhetők tetszőleges sorrendben egy deklarációs részen belül

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

19

---

4. feladat

A begyázott `Talalt` függvény ne kapjon paramétereket, hanem a főprogram változóit, mint globális változókat használja! Az új program neve legyen `Lin_Ker5`!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

20

Segítség az 5. feladathoz

- Rekurzív függvény: önmagát hívja
- Vigyázni kell, nehogy „végtelenszer” hívja önmagát

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

22

5. feladat

Alakítsd át a 10 faktoriálisát számoló programot úgy, hogy a faktoriális a `Fakt` rekurzív függvény számolja, melynek paramétere az a szám, amelynek faktoriálisára kíváncsiak vagyunk. Ez a függvény lehet külön fordítási egység vagy akár a főprogramba ágyazott függvény is. Az új program neve legyen `Faktor2`!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

23

Segítség a 6. feladathoz (1)

- Eljárás definiálása:

```
function Név ( Paraméterek ) is
  Változódeklarációk
begin
  Utasítások
end Név;
```
- Paraméterek alakja:

```
Név, ... : Mód Típus; Név, ... : Mód Típus; ...
```
- Egy paraméter módja lehet bemenő (in), kimenő (out) vagy ki- és bemenő (in out)

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

26

Segítség a 6. feladathoz (2)

- Eljárás ugyanúgy lehet külön fordítási egység, mint egy függvény, és ugyanúgy beágyazható más fordítási egységbe is
- Ugyanúgy with-tel use nélkül használjuk, mint egy függvényt
- Meghívása: utasítás helyén, ugyanúgy, mint egy függvényt
- Az out és in out paraméterek helyére csak változó írható!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

27

---

6. feladat

Írj egy `KOZOS` eljárást, amely kiszámítja két pozitív egész legkisebb közös osztóját és legnagyobb közös többszörösét. Az eljárás bemenő paramétere legyen a két szám, kimenő paramétere pedig a két eredmény. Az eljárás segítségével írd programot, amely kiszámítja 12 és 18 legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét. A program neve legyen `LNKO_LKKT`!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

28

---

7. feladat

Írj egy `NOVEL` nevű eljárást, amely megnöveli a paraméterben kapott változó értékét egyel! Írd programot az eljárás segítségével, amely megnöveli egy kezdetben 6-ot tartalmazó változó értékét, és kiírja a képernyőre! A program neve legyen `NOVELS`!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

31

Segítség a 8. feladathoz

- Paramétereknek lehet alapértelmezett értéke: *Név, ... : [in] Típus := Érték*
- Ezek elhagyhatók (de nem középről)
- Hívás névvel jelölt formában:
paramétereket *Név => Kifejezés* alakban adjuk meg, sorrendtől függetlenül
- Vegyes forma: előbb pozicionális, majd névvel jelölt

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

34

---

8. feladat

Egészítsd ki a *Novel* eljárást *Novel2* néven egy bemenő paraméterrel, amely azt mondja meg, hogy a számot mennyivel kell megnövelni. A paraméter legyen elhagyható, ebben az esetben az eljárás ugyanazt a műveletet végzi, mint a *Novel*. A *Novel2* programban próbálj ki minél több paraméterátadási formát, amikor a *Novel2*-t hívod!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

35

Házi feladatok (1)

- Írj egy *Max2* és egy *Max3* nevű függvényt, amely két illetve három szám maximumát számolja ki. A két főprogram, amely ezeket használja legyen *Maximum2* és *Maximum3*, és írja ki a képernyőre 4 és 6 illetve 4, 6 és 11 közül a legnagyobbat!
- Ágyazd be mindkét függvényt azonos *Max* néven egy *Maximum* nevű főprogramba, amely egymás után kiírja 4 és 6, illetve 4, 6 és 11 maximumát!

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

36

Házi feladatok (2)

- Írj programot, amely összeszorozza egymással az első két parancssori argumentumában kapott számot! Ha az argumentumok száma kevesebb, mint kettő, írjon ki hibaüzenetet a képernyőre! A program neve legyen `Szoroz`! (Segítség: `Ada.Command_Line`, könyv A.6.)

2004. szeptember 23.

Programozási nyelvek I. - 2. gyakorlat

39
